

Slí ~ Hälsans Stig ÖSTHAMMAR

Välkommen till Hälsans Stig, en promenadvänlig slinga i trevlig miljö. Starta var du vill och räkna själv ihop hur många kilometer du har tillryggalagt. Slingan i Östhammar är 4 km lång och varje kilometer är utmarkerad.

1995 etablerades den första Hälsans Stig (Slí na Sláinte) på Irland av irländska Hjärtfonden. Tanken är att uppmuntra folk i alla åldrar till att motionera.

Alla Hälsans Stig-kartor finns på Riksförbundet HjärtLungs hemsida: www.hjart-lung.se

TECKENFÖRKLARING

Hälsans Stig	
Infotavla	
Kommunkontor	
Bibliotek	
Småbåtshamn	
Ankringsplats	
Bollplan	
Bad	
Camping	
Tennisbana	
Fornminne	
Turistinfo	
Kilometerskylt	

Hälsans Stig Östhammar invigdes 2014-09

Östhammar – en stad med anor

Östhammar är en av Roslagens äldsta städer. Ursprungligen låg staden några kilometer väster om det nuvarande läget. Befolkningen livnärde sig huvudsakligen på fiske och sjöfart. Under medeltiden utvecklades staden till en betydande handelsplats. Hur gammal staden är vet man inte men 1368 förnyade Albrekt av Mecklenburg stadsprivilegierna. Bland annat landhöjningen ledde till att invånarna anhöll om att få flytta staden längre ut mot kusten. Den nya staden anlades 1491 och fick namnet Öregrund. I början av 1500-talet brändes Öregrund ner av danskarna och en del invånare flyttade då tillbaka och etablerade sig på Guldskärsklippan vid Rådhusorget i nuvarande Östhammar.

Sevärt utefter Hälsans Stig

Beskrivningen av sevärdheter utefter Hälsans Stig börjar vid Sjötorget och följer slingan medsols. I början av 1900-talet gick strandlinjen vid nuvarande Strandgatan. Här fanns då en Stadspark med fotbollsplan, tennisbanor och på vintern skridskobana. Strandlinjen flyttades ut på 1950-talet när man byggde nya hus och fyllde ut hamnen. Vid Sjötorget finns en kopia av det tidigare klapphuset och en kopia av en musikpaviljong från badortsepoken.

Foto: Mats Sjöberg, Östhammars fotoklubb

Sjöbodarna och Källör

De röda sjöbodarna man passerar är från 1700-talets mitt. I slutet av 1800-talet blev det på modet att åka till "badort". På området söder om sjöbodarna anlades ett Societetshus nära de varm- och kallbadhus som fanns på holmen utanför. Idag är holmen obebyggd, men nu som då förbunden med land via två vita broar över vilka Hälsans Stig leder. När badortsepoken tog slut blev Societetshuset skola. Under badortsepoken var det enklast att ta sig till Östhammar med ångbåt. Trafiken var livligast i början av 1900-talet med turer till och från Stockholm, Öregrund, Gävle och andra städer.

Södra Tullportsgatan

Längst ner på Södra Tullportsgatan låg Tullhuset - kapten Zettermans gård. Huset var det första som återuppbyggdes efter att ryssarna 1719 brände ner alla hus utom kyrkan. I andra änden av Södra Tullportsgatan ligger Söderbergiska gården med en väl bevarad gammal bagarstuga.

Drottninggatan

I hörnet Rådmanngatan – Kyrkogatan finns ett gammalt vackert bageri som dock är stängt sen många år. I korsningen Kyrkogatan och Drottninggatan ligger kyrkan som byggdes 1675. Tornet tillkom först 1837. Invid kyrkan ligger Tingshuset som idag är församlingshem. Vid Drottninggatan ligger den gamla Brunnskolan, nu kontorshus. Tyg- och sybehörsaffären med ursprunglig inredning i det Schramska huset är öppen några gånger i månaden. I hörnet mot Rådhusorget, där Nordea nu har kontor, låg Guldskärsklippan där de första husen i staden byggdes.

Rådhuset

Vid Rådhusorget finns det gamla rådhuset, som ursprungligen uppfördes 1650, då drottning Kristina beviljade staden förnyade stadsprivilegier. Gatan, som löper över torget, döptes då om till Drottninggatan som tack. 1926 restaurerades rådhusalen, sammanträdesrummet, trappuppgången och förstugan i 1700-talsstil. I Rådhuset hölls rådstuga ända fram till 1916.

Norra Tullportsgatan

Vid Norra Tullportsgatan låg tullen för handeln med landsbygden. I hörnet Norra Tullportsgatan och Källargatan har SKB kontor i det som tidigare var stadshotell. Norra Tullportsgatan var förr en led ner mot Östhammarsfjärden. I gatans slut fanns då en färja ut till festplatsen på Krutudden. Namnet kommer av att det tidigare låg ett krutförråd längst ut på udden.

Stångörsgatan

Vid Stångörsgatan uppfördes 1974 det nya kommunkontoret. Utanför huset finns den stora Nordanviksstenen som i forntiden var ett farligt grund. Stenens nuvarande läge ger en uppfattning om hur stor landhöjningen varit. Stångörsgatan leder ner till Östhammarsfjärden, båtklubben och Klackskärs camping. Hälsans Stig går genom campingen, förbi reningsverket, runt Gåsviken, över bron och följer sedan gångvägen utmed stranden. Stigen passerar småbåtshamnen och fram till hamnkajen där den gamla brandstationen, med sitt typiska torn ligger. Mitt emot den gamla brandstationen finns det nya Sjötorget som invigdes 2013.

Förutom Östhammars kommun och HjärtLung föreningen i Östhammar har Upplandsstiftelsen, Forsmarks Kraftgrupp AB, Svensk Kärnbränslehantering AB, Östhammars lokalavdelning av Svenska Turistföreningen och Östhammars Fotoklubb medverkat i anläggandet av Hälsans Stig. Medel kommer även från Föreningslyftet som utvecklas och finansieras som en del av Mervärdesprogrammet. Det är ett avtal mellan Östhammars kommun, Oskarshamns kommun, SKB och SKB:s ägare.

Text: Peggy Rohdin, STF Norra Roslagen

Hälsans Stig är vår folkhälsoinsats med målet att få fler att promenera mer. Promenadslingorna ska kännas enkla och trygga. Därför är de bostadsnära, följer befintliga gångvägar och trottoarer samt undviker trappor och branta backar.

- Slingorna är minst 3 km långa och varje kilometer är skyltad.
- Du väljer själv var du vill börja och sluta din promenad
- Kartorna finns på förbundets hemsida www.hjart-lung.se

Riksförbundet HjärtLung Tel: 08-55 606 200

